

Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost

Partnerji v projektu:

- LAS s CILjem (nosilni partner)
- Mestni muzej Idrija – Muzej za Idrijsko in Cerkljansko (MMI)
- Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija (CUDHg Idrija)
- Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija (ICRA)

Vrednost celotnega projekta: 95.654,52 EUR

Vrednost projekta po partnerjih in sofinanciranje iz sredstev CLLD:

Naziv partnerja	Vrednost projekta v EUR	sofinanciranje iz sredstev CLLD v EUR
LAS s CILjem	1.019,30	743,49
MMI	53.864,05	42.253,86
CUDHg Idrija	52.759,64	40.031,02
ICRA	19.944,00	16.952,40
SKUPAJ	127.586,99	99.980,77

Trajanje projekta:

1. 4. 2019 – 31. 10. 2020. projekt je razdeljen na 2 fazi in sicer:

- 1. faza: 1. 4. 2019 – 28. 2. 2020
- 2. faza: 1. 2. 2020 – 31. 10. 2020

Povzetek:

Izhodišče pri pripravi projekta je dejstvo, da je bilo na Idrijskem vedno potrebno biti inovativen na vseh področjih življenja, če je človek želel preživeti v sicer zelo neprijaznem bivalnem okolju idrijske kotline. Inovativni so morali biti moški in ženske, in zato so se na našem območju ves čas pojavljale razne nove veščine, znanja, poklici in številne obrti, od katerih nekatere še niso bodisi ustrezno raziskane ali ohranjene za bodoče rodove bodisi ustrezno prezentirane in promovirane. Vseh v projekt *Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost* nismo mogli vključiti, zato smo se partnerji odločili, da bodo predmet tega projekta naslednje teme:

- **prve čipke, ki so v začetku 18. stoletja prišle na območje Idrijskega in Cerkljanskega**, njihova izdelava in tihotapstvo. V ospredju bo lik najbolj znanje tihotapke Melhiorce,

- **rudarska svetila v rudniku.** Raziskali bomo obrt izdelave oljenk in karbidovk, ki so bile za potrebe rudarjev in vodstva rudnika prav posebej oblikovane in so se izdelovale v obdobju od 16. stoletja do začetkov 20. stoletja,
- **glinarstvo in izdelava posebnih glinenih posod – retort za potrebe žganja cinabaritne rude,** ki so se pri idrijskem rudniku uporabljale od začetka 16. do sredine 17. stoletja.

Na osnovi teh tem bomo z namenom oživitve, prezentacije, prenosa znanj, revitalizacije obrti ter njihove vključitve v podjetniško in turistično ponudbo, ki bo omogočala oblikovanje novih delovnih mest, pripravili številne didaktične programe za ranljive skupine, izobraževalne programe za osnovne in srednje šole ter turistične programe za različne ciljne skupine, koncepte različnih delavnic in dogodkov za javnost ter njihovo pilotno izvedbo, različne promocijske materiale in promocijske aktivnosti za dvig osveščenosti o pomenu ohranjanja in varovanja kulturne dediščine ter za povečanje dostopnosti do nje, tudi za ranljive skupine z različnimi omejitvami.

Aktivnosti v projektu:

DS 1 Izmenjava izkušenj, znanja ter njihova implementacija na območju LAS

- 1.1. Priprava skupnega načrta nadaljnjega razvoja tradicionalnih obrti, obrtniškega turizma na območju vseh LAS-ov
- 1.2. Ogled dobrih praks na območju LAS loškega pogorja
- 1.3. Ogled dobrih praks na območju LAS med Snežnikom in Nanosom
- 1.4. Ogled dobrih praks na območju LAS Vipavska dolina
- 1.5. Ogled dobrih praks na območju LAS s CILjem
- 1.6. Implementacija dobre prakse s področja tradicionalnih obrti
- 1.7. Srečanje partnerjev in predstavitev partnerskih LAS na območju Loškega pogorja
- 1.8. Srečanje partnerjev in predstavitev partnerskih LAS na območju LAS med Snežnikom in Nanosom
- 1.9. Srečanje partnerjev in predstavitev partnerskih LAS na območju Vipavske doline
- 1.10. Srečanje partnerjev in predstavitev partnerskih LAS na območju LAS s CILjem

DS 2 Razvoj in trženje storitev in proizvodov

- 2.1. Raziskava o Marini Melhiorci in njeni tihotapski malhi ter domačih in umetnostnih obrteh, značilnih za obdobje, v katerem je živela (18. stoletje)
- 2.2. Izdelava kostumov, ki bo izvedena na podlagi izsledkov raziskave
- 2.3. Izdelava delovnega lista in priprava interaktivne slikanice o Marini Melhiorci
- 2.4. Ilustracija tipičnega lika »Melhiorca in rudar«, koncept različnega promocijskega materiala
- 2.5. Izdelava raziskave o stari obrti v rudniku – izdelava svetil v rudniku
- 2.6. Predstavitev jamskih svetil (oljenk, karbidovk, električnih luči,...) skozi stoletja v

idrijski jami – manjša razstava

- 2.7. Izdelava virtualne podobe Perkmandlca (hologram)
- 2.8. Izdelava stare rudarske obrti – lončarstvo, prevod poglavja, izris lokacij žganja
- 2.9. Izdelava virtualnega prikaza žganja v retortah, predstavitev na panojih
- 2.10. Oblikovanje in izdelava manjše razstave o žganju v retortah v Topilnici Hg
- 2.11. Oblikovanje vabil za dva dogodka: V soju jamskih svetil skozi stoletja in Dnevi živega srebra – Odsevi srebrnega časa

DS 3 Programi za prenos znanja in veščin ter usposabljanje

- 3.1. Priprava in pilotna izvedba pedagoških in andragoških programov na temo domače in umetnostne obrti
- 3.2. Izdelava informativne zgibanke za različne ciljne skupine s pedagoškimi in andragoškimi programi o Melhiorci in rudarju
- 3.3. Izdelava koncepta dogodka za demonstracijo klekljanja čipk iz 18. stoletja
- 3.4. Gledališka uprizoritev Melhiorce
- 3.5. Izdelava koncepta dogodka Rudnik oživi in pilotna izvedba
- 3.6. Izdelava koncepta dogodka Dnevi živega srebra, s prikazom starih obrti in znanj
- 3.7. Izdelava koncepta dogodka v času Festivala idrijske čipke in Praznika idrijskih žlikrofov in njegova izvedba, na katerem bi prav tako predstavili stare obrti in znanja
- 3.8. Izdelava koncepta za nov produkt in sicer ogled žgalnic na prostem ter njegova pilotna izvedba
- 3.9. Izdelava programov vodenja za različne ciljne skupine in pilotna izvedba
- 3.10. Izvedba delavnice pripovedovanja zgodb za vodnike v Antonijevem rovu in Topilnici Hg
- 3.11. Izdelava informativne zgibanke CUDHg Idrija v nakladi 15.000 izvodov

DS 4 Promocija novih proizvodov, praks, postopkov

- 4.1. Izdaja DVD s filmom o Melhiorci
- 4.2. Izdelava dokumentarnega videofilma o različnih znanjih in obrteh v rudniku pod naslovom O taužentkunstlerjih pri Rudniku živega srebra Idrija
- 4.3. Promocija dogodkov CUDHg Idrija
- 4.4. Fotografiranje dogodkov
- 4.5. Jumbo plakat
- 4.6. Media bus
- 4.7. Izdelava promocijskega gradiva na temo Melhiorce

DS 5 Komunikacija, diseminacija in promocija projekta

DS 6 Vodenje in koordinacija projekta

Rezultati in koristi za območje LAS, vključenih v operacijo projekta:

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

- vzpostavljeno sodelovanje, pridobljena nova znanja in prenos dobrih praks med vključenimi LAS-i,
- vzpostavljeno sodelovanje med različnimi ciljnimi skupinami (tudi ponudnikov domačih in umetnostnih obrti DUO, ki bodo skupno nastopili na trgu) in nosilci dediščine, dediščinskega turizma ter stroke na območju v operacijo vključenih LAS,
- kakovostno ohranjanje kulturne dediščine - izvedene raziskave značilnih obrti za posamezno območje in skupni načrt nadaljnega razvoja tradicionalnih obrti, obrtniškega turizma,
- razvoj novih produktov in storitev na osnovi strokovnih raziskav ter ustvarjanje novih delovnih mest, kar posledično vpliva na pozitivno gospodarsko rast na območjih LAS, vključenih v operacijo,
- trajnostno upravljanje, ohranjanje in promocija kulturne in naravne dediščine,
- izvedeni promocijski dogodki in izdelan promocijski material.

Cilji:

- **vzpostaviti pogoje za ustvarjanje delovnih mest:** v projektu se bodo razvili številni novi turistični, pedagoški in andragoški programi, produkti in storitve, s katerimi se bo obogatila obstoječa ponudba dveh pomembnih turističnih akterjev v Idriji, ki sta tudi partnerja projekta. To bo pomenilo novo podjetniško spodbudo, novo iniciativo na našem območju. Projekt bo prispeval k izboljšanju pogojev za ustvarjanje delovnih mest v družbeni panogi – v turizmu in izobraževanju,
- **razviti in oblikovati nove turistične produkte oz. storitve:** v projektu se bo na osnovi več raziskav tradicionalne obrti na Idrijskem razvilo nove turistične storitve in produkte. Pripravilo se bo koncepte novih turističnih in ozaveščevalnih dogodkov ter se jih pilotno izvedlo. Število novih produktov in storitev na območju: vsaj 16: lik Melhiorce, hologram Perkmandlca, novi kostumi, interaktivna slikanica, delovni listi za otroke na temo Melhiorce, razstava o starih jamskih svetilih, virtualni prikaz žganja rude v retortah, razstava o žganju rude v retortah, koncept in pilotna izvedba 6 javnih dogodkov, delovni listi za obiskovalce Topilnice Hg, 3 informativne zgibanke itd. Vse zapisana lahko združimo v: 1. nadgradnja turistične ponudbe Mestnega muzeja Idrija, 2. nadgradnja turistične ponudbe Centra za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija,
- **ohraniti in oživiti dediščino območja:** eden od glavnih ciljev projekta je ohranjanje kulturne dediščine območja in grajenje nadaljnega razvoja območja na temeljih te dediščine. Z raziskovanjem starih, že skoraj pozabljenih obrti, njihovo sodobno prezentacijo, revitalizacijo in promocijo bomo prispevali k ohranitvi vsaj 3 starih obrti: čipkarstva, izdelovanja svetil v rudniku in izdelovanja glinenih posod – lončarstva,

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

- **aktivirati potenciale ranljivih skupin:** številne aktivnosti projekta bodo vključevale različne ranljive skupine, nekatere bodo namenjene prav njim: npr. predšolskim in šolskim otrokom, mladini, ljudem s senzornimi omejitvami, hkrati pa bodo predstavniki ranljivih skupin vključeni v naše aktivnosti tudi kot akterji.

Za vsebino spletne strani je odgovorna ICRA d.o.o. Idrija. Organ upravljanja za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014—2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.